contact

orgaan van de

Arubaanse Onderwijs Bond

NOVEMBER 1968

CONTACT

Organ van de Arubaanse Onderwijsbond

Correspondentie adres: San Nicolas, Postbus 386

BESTUUR :

J. BASTIAANSE, Voorzitter	Gilles Poppestraat 1. Tel. 7216
Mej. W. SCHAAP, 1st Secretaresse	Gen. Maj. de Bruynewijk 18, Tel. 7135
Mej. C. I. BRYSON, 2de Secretaresse	N.C.C. 101
J. D. FRIELINK, Penningmeester	Spaans Lagoenweg 17, Tel. 7534
R. B. KOCK, Commissaris	Mangostraat 8
C. A. BRUCE Red. Comm.	W.K. 1, Tel. 5941
G. BOUWMEESTER Red. Comm.	Savaneta 236A, Tel. 7260

Verenigde Antilliaanse Drukkerijen

NOVEMBER 1968

Bestuursmededelingen

De maandelijkse bestuursvergadering vond plaats op 24 oktober. Onder de ingekomen stukken bevond zich een brief van de Federatie Jeugdzorg; deze wilde een stichting zwembad in het leven roepen en vroeg onze medewerking. Na kort beraad werd besloten hieraan deel te nemen. Daar men vond, dat de honderd gulden, die oorspronkelijk voor de dierentuin bestemd waren, op deze wijze niet juist besteed zouden worden, kwam men tot de conclusie dat het beter zou zijn dit geld aan de stichting zwembad te schenken.

Een verslag omtrent de bevindingen van de jurist over enkele dringende zaken zoals verlof, de akte handenarbeid en de Surinaamse akte kon de voorzitter nog niet geven, daar de jurist zijn onderzoek nog niet beëindigd had.

Een ander punt van de agenda was het houden van een avond voor de leden, waar zij ingelicht zouden worden over de activiteiten van de jurist; alle bestuursleden waren het er roerend over eens, dat het voorstel om op diezelfde avond een barbecue te houden, gerealiseerd diende te worden. Datum en plaats van handeling: zaterdag 9 november in het Coral Strand Hotel.

Daar dit het laatste nummer van Contact is, dat U in 1968 ontvangt, wil het A.O.B.-bestuur U toewensen:

prettige kerstdagen

en

een voorspoedig 1969!

Van het secretariaat

Na onze geslaagde barbecue-dansavond hebben wij bij geruchte gehoord, dat een aantal leden geen uitnodiging ontvangen heeft.

Als oorzaak van deze vergissing zien wij twee mogelijkheden:

1. U staat niet in onze leden-administratie,
2. De posterijen hebben de uitnodiging niet bezorgd.

Hoewel we ook nog naar iedere school een uitnodiging gestuurd hebben, is het door traagheid van de bezorging en vakantie mogelijk, dat iemand niet aan dit grootse feest heeft kunnen deelnemen. Dit is verschrikkelijk. Om deze fouten nu uit te zoeken en zo mogelijk te herstellen, verzoeken wij de leden, die geen uitnodiging ontvangen hebben, zich te wenden tot: J. D. Frielink, Spaans Lagoenweg 17, tel. 7534.

Dank u.

E.T.A.O.

Op de één of andere manier doen deze letters mij steeds denken aan een bus-onderneming................. Maar dat is natuurlijk een dwaze gedachte, want het gaat hier om een nieuwe vorm van onderwijs, die per 1 januari 1969 op de Antillen zal worden ingevoerd.

Aangezien wij wisten, dat de heer Bongers een warm pleidooi gehouden heeft voor dit soort onderwijs, zijn wij naar hem toegestapt met het verzoek ons wat naders te willen vertellen over ons nieuwe Economisch-Toeristisch-Administratief georiënteerde onderwijs.

Gaarne geven wij hierbij de pen over aan de heer Bongers.

En daar zit ik dan met mijn goede gedrag.

Waar is dat ik een warm voorstander ben van dit nieuwe soort onderwijs. Even waar is echter, dat de nieuwe uitwerking ook voor mij nieuw en onverwacht is. Ik had me verzoend met de Mammoetwet en zag als zodanig in de Lavo de kans veel van de noodzakelijke „tussenschool" te verwezenlijken.

Deze Lavo-oplossing had nadelen en ik wil heel eerlijk zijn: Eén der grootste nadelen was de positie der leerkrachten èn school.

In de Mammoet loopt tussen Lavo en Mavo een dikke streep. De Lavo

hoort bij het nijverheidsonderwijs of lager onderwijs. U mag kiezen. In elk geval het bezwaar voor de leerling èn leerkracht is, dat onder de streep raken een lelijke degradatie is. Voor de leerling is er geen weg terug naar Mavo en voor de leerkracht angst voor verlies bevoegdheden voor de Mavo (misschien te onrechte, maar wie weet van de Mammoet iets zeker?). Voor de school het schrikbeeld tot Lavo-school terug te vallen.

Het departement heeft nu uit de hoge hoed een meer geslaagd nieuw type school gegoocheld, dat wel alle voordelen van Lavo en Leao combineert met de speciale Antilliaanse wensen en verlangens zonder zich over de L of M aan het begin druk te maken. Geen METAO of LETAO. Het ETAO blijft verbonden aan de Mavo, de leerkrachten moeten Mavo-bevoegd zijn, er is een weg terug voor de leerlingen naar Mavo, maar het is wel bestemd voor de leerlingen, die het Mavo-onderwijs niet kunnen volgen.

Wij kennen allemaal onze probleemkinderen uit het verleden. Niet geschikt voor Mulo, dus, òf de straat op, òf als „stommerd" steeds blijven zitten op de Mulo. De huishoudscholen voor meisjes hebben een gedeeltelijke oplossing gebracht en met het verschijnen van nieuwe scholen en het langzaam afbreken van de onwilbarrière van de ouders zit daar een goede mogelijkheid een gedeelte van onze probleem-kinderen onder te brengen. De Technische School is voor de jongens natuurlijk ook een oplossing, maar de ervaring heeft me geleerd, dat een herwaardering zeker op zijn plaats is. Tot nu toe is het: Wat te stom is voor ons, moet maar naar de Technische School. Dit nu lijkt me een zware onderwaardering van het Technisch Onderwijs en een verkeerd uitgangspunt. Volgens mij zal de maatstaf moeten worden: Zin in de technische richting en toch wel een zekere intelligentie. De vele mislukkingen van de technische scholen spreken duidelijk taal. Het gevolg is dat vele leerlingen van de technische scholen niet in het vak terecht kunnen, waarvoor ze leerden. Bij het hotelpersoneel zitten vele bezitters van een einddiploma Technische School. Ze wilden of konden in hun eigen vak niet terecht. Indien we dan zien, dat een technische opleiding vele, vele malen duurder is dan een gewone schoolopleiding en we het er over eens zijn dat een technische opleiding niet de geëigende opleiding voor een loopbaan in de toeristische sektor is, dan zal het duidelijk zijn, dat de nieuwe ETAO natuurlijk niet alle, maar toch wel enkele bijzondere moeilijkheden kan oplossen.

De nauwkeurige omschrijving van wat de ETAO zal gaan doen, moet uiteraard nog komen, maar de grote lijn staat vast.

Zoals de naam al zegt, het mikt op een

Economische
Toeristische
Administratieve opleiding.

Volgens het principe van de Mammoet dus gelijke basis, splitsing in meerdere mogelijkheden later.

Wij geven U uit het stencil van de inspectie de grote lijn.

1. Het E.T.A.O.

Uiteenzetting door de directeur van het departement van onderwijs, de heer P. T. M. Sprockel.

Reeds bij de eerste pogingen om te komen tot doorvoering van de Mammoetwet in de Nederlandse Antillen, werd toezegging gedaan om een oplossing te vinden voor díe groep van leerlingen, die noch mavo-III noch mavo-III zouden kunnen volgen.

> Op Curaçao behaalde 42% van de tot klas 7 toegelaten leerlingen het Mulo-diploma; op Aruba 47%. Ongeveer 60% van de tot klas 7 toegelaten leerlingen gaat zonder doubleren naar klas 8. (Zie: „Studierendement van de leerlingen van de Mulo-bovenbouwscholen op Curaçao en Aruba", augustus 1963).

Aanvankelijk werd gedacht aan de ook in Nederland bestaande onderwijsvorm: het lavo, met eventueel aansluiting op het leao.

Spoedig, echter, kwam men tot het inzicht, dat vooral dit (nog te zoeken) type onderwijs zou moeten worden afgestemd op de behoeften en wensen van de Antilliaanse maatschappij. Mede bepalend voor de te scheppen onderwijsvorm zou moeten zijn:
het steeds meer en steeds sneller toenemende toerisme en het hotelwezen, waar verschillende lagere functies zouden kunnen worden vervuld door die leerlingen, die tot nu toe niet aan het Mulo-diploma toe kwamen.

Om deze leerlingen zo goed mogelijk op de maatschappij voor te bereiden, werd gedacht aan een schooltype, dat, naast eenvoudige economische en administratieve kennis, ook toeristische gerichtheid en inzicht zou bijbrengen door een betere kennis van het eigen eiland en het Caraibisch gebied.

Dit laatste zou in het bedoelde schooltype, waarvoor men de naam **economisch, toeristisch en administratief onderwijs** heeft gekozen, door uitdieping van enkele vakken tot uiting moeten komen.

Economisch:

Spaans en Engels (met nadruk op spreekvaardigheid)
Rekenen (waaronder eenvoudige handelskennis en bedrijfsrekenen)
Machineschrijven (al dan niet met steno)
Etaleren en reclame

Administratief:

Spaans en Engels
Rekenen (idem)
Machineschrijven (al dan niet met steno)
Winkel- en kantoorpraktijk

Toerisme:

Spaans en Engels (idem)
Geschiedenis/aardrijkskunde
Heemkunde
Toerisme als vak

Dit e.t.a.o. zou moeten verbonden worden met een mavo-school, zodat voor beide schooltypen dezelfde leraren lessen zouden kunnen geven.

Het **eindexamen** van een school voor e.t.a.o. zal **vier** vakken omvatten: twee talen en twee keuzevakken; deze laatste twee vakken gericht op het economisch, administratief of toeristisch gedeelte.

De eerste twee leerjaren zullen ongedifferentieerd onderwijs inhouden, terwijl in het derde leerjaar differentiatie mogelijk is.

Ook zal de mogelijkheid moeten blijven bestaan, dat een leerling na klas twee van het e.t.a.o. kan overstappen naar het begin van klas twee van het driejarig mavo. (Dit laatste om de weg voor eventuele „laatbloeiers" niet af te sluiten).

Om aan het leerplan van het e.t.a.o. een zinvolle inhoud te geven, zullen **werkgroepen** in het leven worden geroepen, bestaande uit mensen uit het onderwijs en uit het bedrijfsleven (een werkgroep voor Curaçao en een voor Aruba).

2. Splitsing in mavo en etao

Door de meeste scholen werd de nieuwe onderwijsvorm als een gunstige oplossing ontvangen, al werd meteen onderkend, dat het tot uitvoer brengen van dit plan niet zo'n eenvoudige zaak zou zijn.

Na bestudering van de ons ter beschikking staande gegevens van de verschillende scholen, zou men mogen aannemen dat ongeveer 30% van de huidige brugklasleerlingen van de mavo-scholen reeds met januari a.s. zou moeten kunnen overgaan naar het e t a.o.

Dit percentage zal van school tot school verschillen.

Deze 30% omvatten een groep van 800 leerlingen; 500 op Curaçao en 300 op Aruba, Bonaire en Sint Maarten (Zie: Informatie AVO-1, oktober 1968). Het lijkt ons dan ook wel de moeite waard, het experiment in januari a.s. te beginnen en wel om twee redenen:

a. De leerlingen van het e.t.a.o. ontvangen dan zo spoedig mogelijk een meer adequaat onderwijs en verliezen niet voortijdig de moed.

b. De overblijvende mavo-klassen zullen vanaf januari efficiënter kunnen doorgaan.

We mogen ons echter niet verhelen welke gevolgen de invoering van het e.t a.o. met zich mee zal brengen.

a. Kleinere scholen zullen niet in staat zijn deze splitsing doeltreffend door te voeren, zodat een samengaan met andere scholen het gevolg zal zijn. Dit zal slechts dan vlot kunnen verlopen als er een nauwe samenwerking bestaat tussen de scholen van een gemeenschap en men het belang van de leerling steeds laat prevaleren.

b. Leerlingen zullen dus van de ene school naar de andere moeten verschuiven, hetgeen impliceert dan de oudere hiervan tijdig op de hoogte moeten worden gesteld en — wat nog beter is — dat men de ouders door ouderbijeenkomsten tijdig op deze gang van zaken voorbereidt. (We denken hier o a aan vervoersproblemen, broertjes of zusjes op dezelfde of een naburige school enz.).

e. Een en ander zou zelfs tot gevolg kunnen hebben, dat de bestaansmogelijkheid van sommige kleine scholen in het gedrang komt.

d. Een ander gevolg, dat overigens niet uitsluitend voortvloeit uit de oprichting van het e.t.a.o., zou kunnen zijn, dat niet elke m a.v.o.-school een vierjarige en een driejarige opleiding kan vormen. Men zal misschien moeten komen tot een differentiatie tussen de scholen onder-

ling, zodat de ene school een „handels-m.a.v.o." wordt, een andere een „wiskunde-m.a.v.o.", en weer een andere een talen-m.a.v.o." met de mogelijkheid om op elk van deze scholen, binnen hun richting, nog te differentiëren. Ook hierbij springt de noodzaak van een goed functionerende gemeenschap weer aanstonds in het oog.
Met deze „dubbele" differentiatie zal men de leerlingen een optimale kans kunnen bieden.

Jeugdzitting Verenigde Naties

Driemaal dit jaar woonde ik, door omstandigheden, deze jeugdzitting bij. En driemaal bleef het me boeien!

De eerste maal werd er geoefend in Bolivariana. De meeste jongelui hadden zich goed geprepareerd op de gang van zaken, maar de "schwung" ontbrak eigenlijk nog.

Niet onvermeld mag blijven, dat er op tijd werd begonnen, zodat ik — eerlijk gezegd — met mijn jongens enige minuten te laat kwam. Maar het komt dan ook zo zelden voor, dat dergelijke evenementen op tijd beginnen! Voor iemand die meestal tijdig aanwezig is, was het beslist een aparte belevenis, nu eens **niet** te hoeven wachten!

De tweede maal was het dè grote show in ons Cultureel Centrum, op zaterdagavond. Het woord show gebruik ik hier beslist niet in denigrerende betekenis: het wàs een fleurig schouwspel, de keurig geklede bloem van onze scholen te zien en horen spreken tegen een achtergrond van vele vlaggen.

Met verve betwistten de grote naties elkaar de rechten op al of niet bewoonde planeten naar aanleiding van landingen van wel of niet bemande ruimteschepen. En de kleine naties lieten zich ook niet onbetuigd. Soms werd het wel wat àl te duidelijk, dat bepaalde leerkrachten niet de juiste middenweg hadden weten te vinden tussen: alles-voordoen en laten-zwemmen, maar wie daarop let, is een kniesoor. (En dat bèn ik!)

Wij onderwijzers hebben meestal nogal gemengde gevoelens ten opzichte van bepaalde clubs, die een project starten en de scholen (lees: de leerkrachten) met het werk opschepen, maar het moet me toch van het hart, dat ik deze gevoelens **niet** koester ten opzichte van de „Toastmasters". (Neen, ik ben zelf géén lid!).

Hun organisatie was prima, naar mijn mening. De beide moties, de amendementen en de verdeling van de spreekbeurten was goed. Door een juiste entrée en opstelling van de gedelegeerden verliep alles vlot en zelfs de geluidsinstallatie was zaterdagavond prima in orde. Ook vond ik het een wijs besluit aan alle gedelegeerden een diploma uit te reiken, al was het misschien wel attent geweest het enige meisje in costuum (Bolivia) eventjes apart te prijzen! De derde maal mocht de schooljeugd (tiende of negende klassen) genieten.

De aandacht waarmee de jongelui naar hun leeftijdgenoten luisterden vond ik verrassend! Er werd met enthousiasme geapplaudiseerd, als een gedelegeerde met extra overgave had gesproken of als een bijzonder puntige of snijdende opmerking werd gemaakt.

Het arme Cuba had het zwaar te verduren tegen de vele aanvallen van de leden-landen in verband met haar infiltraties in Zuid-Amerika. Toen haar gedelegeerden tenslotte kwaad de zaal verlieten, waren ze de helden van de ochtend en werden luide bejubeld. Ook Rusland had in deze een dankbare rol!

Toen tenslotte over de motie betreffende die infiltraties werd gestemd, bleef de aandacht tot het laatst toe geboeid: de zaal was oprecht geïnteresseerd of Cuba nu officieel op z'n vingers getikt zou worden, ja dan nee.

Werkelijk, deze zitting was — naar mijn smaak — een groot succes!

Wat onze jongelui betreft, ik geloof dat ze veel geleerd hebben van dit luisteren naar elkaar en — of het nu aan de aanwezigheid van de kameraden lag of dat het toeval was — ik vond de uitspraak van het Neder-

lands tijdens deze laatste zitting een stuk beter dan op zaterdagavond.

Toastmasters, hoedje af voor de organisatie! (Zelfs wij onderwijzers werden bedankt, en dat geeft je toch wel even een bijzonder prettig gevoel). Het was een genoegen als toeschouwer dit geheel gade te slaan, met ongetwijfeld de laatste keer als werkelijk hóógtepunt!

J. de L.

Verslag van de vierbonden-vergadering van 1 november j.l.

Na het openingswoord van de voorzitter, de heer Escalona van de St. Thomasbond, werd geconstateerd, dat de heer Krist niet aanwezig was. De heer Krist, voorzitter van de Ambtenarenbond op Aruba had verzocht de vergadering te mogen toespreken. Later is gebleken, dat de heer Krist niet op de hoogte gesteld was van plaats en tijd van de vergadering.

De notulen van de voorgaande vergadering werden goedgekeurd en ingekomen of verzonden stukken waren er niet. Hierbij moet nog wel even opgemerkt worden dat het ontbreken van een algemeen secretaris voor deze vergaderingen een groot gemis is. Tot op heden is nog niemand bereid gevonden deze taak op zich te nemen. Mocht iemand bij het lezen van deze regels zich geroepen voelen tot deze taak, pak de telefoon en bel de voorzitter.

Als volgende punt stond de Federatie weer op de agenda. Voorgesteld werd om het dagelijks bestuur te laten bestaan uit vier leden, van elke bond een. Hiermee ging de vergadering akkoord, maar met het besluiten bij meerderheid van stemmen niet De meerderheid van de vertegenwoordigende bonden was van mening, dat besluiten genomen dienen te worden bij eenparigheid van stemmen, omdat de federatie optreedt namens alle bonden. Aangevoerd werd, dat alleen onderwerpen waarmee alle aangesloten bonden akkoord gaan behandeld kunnen worden door de federatie. Als een van de bonden een bepaald onderwerp buiten de federatie wil houden, zijn de andere altijd nog vrij om dit zelf in behandeling te nemen. In verband hiermee kon dit punt niet verder behandeld worden; eerst wordt weer ruggespraak gepleegd met het bestuur van elke bond. Wat de kosten van de s o b. betreft werd vastgesteld dat de normale kosten gelijk over de vier bonden verdeeld zullen worden, maar dat wanneer zich bijzondere uitgaven voordoen, deze naar draagkracht zullen worden verdeeld. Daar men

graag een beslissing over de federatie wilde nemen werd verzocht om op de volgende vergadering de voltallige besturen aanwezig te laten zijn.

De verlofregeling stond ook weer op de agenda, maar men wilde nu eerst het advies afwachten van de rechtskundige, die de zaak in behandeling heeft.

Vervolgens werd een brief van de inspectie besproken, waarin aan examinandi werd meegedeeld, dat zij niet de gehele dag vrij krijgen, als zij examen moeten doen, maar eerst moeten werken, als het examen 's middags of zelfs 's avonds gehouden wordt. De vergadering vond dit een standpunt, dat zeer nadelig was voor de betrokkenen, daar men vermoeid van het werk komt, en dan niet meer in staat is optimale prestaties te leveren die voor een examen nodig zijn. De vergadering besloot dan ook de inspectie te verzoeken dit standpunt te herzien en de examens zo veel mogelijk op voor de kandidaten gunstige tijden te doen plaatsvinden, vooral in de morgenuren, wanneer men de beste prestaties levert. Mocht dit onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dan dient de kandidaat toch de gehele dag vrij te krijgen, opdat hij niet vermoeid na een dagtaak aan het examen moet gaan deelnemen.

De commissie wet en recht zal worden samengesteld uit leden van alle bonden. Bij St. Thomas bestond een dergelijke commissie reeds en besloten werd deze uit te breiden met leden van andere bonden. Voor de AOB zal zitting nemen de heer Snijders en voor de PCOVA de heer Klein. Van de Nijverheidsbond was toen nog niet direct een kandidaat bekend, maar later werd meegedeeld dat de heren Mensonides en Groters zich beiden reeds in deze materie verdiept hadden, zodat zij geschikt voor de funktie zijn.

Een reeds in het verleden opgebracht onderwerp kwam vervolgens aan de beurt: een zwembad voor schoolzwemmen.

Aanleiding voor nieuwe behandeling was een brief van de Federatie Antilliaanse jeugdzorg hierover. Daarin werd steun voor een dergelijk project in het vooruitzicht gesteld, en ook uit een telefonisch onderhoud met de voorzitter van de afdeling Aruba was gebleken dat financiële steun van die zijde tot de mogelijkheden behoort. De AOB had reeds toegezegd het stichtingskapitaal groot f. 100,— te fourneren en de andere bonden zullen de oprichtingskosten van de stichting, die als beste vorm voor dit project werd gezien, leveren. Deze stichting zal binnenkort worden opgericht.

Vervolgens werd gesproken over een credit union voor onderwijzers naar het voorbeeld van Curaçao. Uit de uiteenzetting bleek dat deze credit union meer deed dan alleen credit union werk, waardoor de gedachte gewekt werd aan een uitgebreidere coöperatie. Het leek de vergadering een goed plan en er zouden meer inlichtingen verstrekt worden.

Bij de rondvraag kwam aan de orde het berekenen van het bedrag waarover de 5% regeling bij ziekte van toepassing is. De vraag rees: Hoort overwerk bij het bedrag waarvan de 5% genomen wordt, of niet. Bij een van de aanwezigen was een maal niet en een maal wel het overwerk er bij geteld, hetgeen natuurlijk onmogelijk is. Er bestaat dus kennelijk geen vaste regel voor en men is dus afhankelijk van de mening van de behandelende ambtenaar. Waarom onze collega's ambtenaren de ongunstigste uitleg toepassen als er twee mogelijkheden zijn was voor de vergadering een onbegrijpelijke zaak. Hierover zouden inlichtingen ingewonnen worden.

De inhouding van de toelagen voor de in Suriname behaalde aantekeningen op de onderwijzersakte werd ook besproken. Daar dit ook door de rechtskundige behandeld werd, werd besloten het advies van deze af te wachten. De vergadering was het er wel over eens, dat dit een vreemd staaltje van willekeur was. Hier was naar de mening van de vergadering zeker sprake van een verworven recht. Ook was het niemand bekend wat voor een mededeling van de inspectie bedoeld werd, waarnaar in het betreffende besluit verwezen werd. Ook naar deze mededeling zou een onderzoek worden ingesteld.

Hierna sloot de voorzitter de vergadering, nadat de volgende bijeenkomst was vastgesteld op 31 januari a.s.

J. B.